

Εξω-ευρωπαϊκή τέχνη

IV

Τα έργα μικρογλυπτικής από φιλντισι, τα ταφικά σκεύη από ορείχαλκο, τα κεραμικά και οι περίφημες ζωγραφιστές πορσελάνες* αντιπροσωπεύουν μερικά δείγματα των τεχνών που άνθισαν στην Κίνα.

Η κινεζική γλώσσα γράφεται με ιδεογραφικούς χαρακτήρες, δηλαδή απλοποιημένες εικόνες που αντιπροσωπεύουν ιδέες. Η **καλλιγραφία** (κάλλος+γραφή), η τέχνη της γραφής που ξεκινάει 3000 χρόνια πριν, δεν είναι απλά ένας καλός τρόπος γραφής, αλλά μια απόδοση ποιημάτων, τραγουδιών και ιδεών επάνω στο χαρτί όπου οι λέξεις ζωντανεύουν και αποκτούν χαρακτήρα. Έτσι, η καλλιγραφία είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας στον πολιτισμό της Κίνας, σε όλη την ιστορική του πορεία.

Όπως η καλλιγραφία, έτσι και η **ζωγραφική** γίνεται επάνω σε μετάξι ή χαρτί, με μελάνη και γαιοχρώματα. Με θέματα από τη φύση, τη θρησκεία και τους μύθους, το αισθητικό αποτέλεσμα συγκινεί με την κομψή του απλότητα, η οποία οφείλεται στην περίτεχνη τεχνική και την οικονομία των εικαστικών στοιχείων.

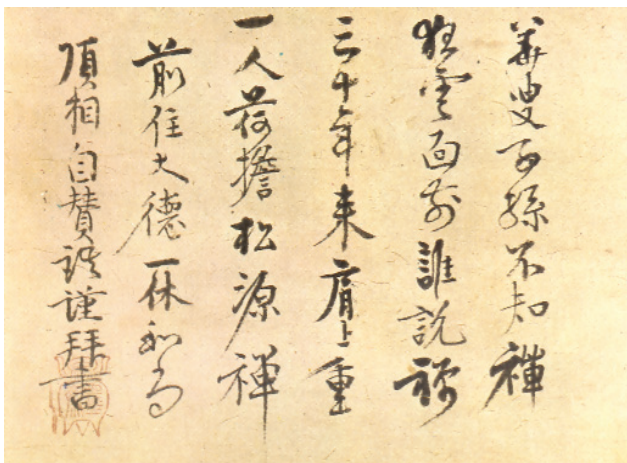
42. Ορειχάλκινο σκεύος για ποτό, 1125-771 π.Χ.

43. Κυανόλευκο πορσελάνινο βάζο, 14ος μ.Χ. αι.

44. Πορσελάνινο δίσκος από τη «ροζ οικογένεια», 1720 μ.Χ.

45. Μποκουσάι, καλλιγραφία ποιήματος, δεύτερο μισό του 15ου μ.Χ. αι.

46. Σε Κο, «Πατριάρχης που εξαγνίζει την καρδιά του», 10ος μ.Χ. αι.

IV Εξω-ευρωπαϊκή τέχνη

47. Ο ναός Τοντάι Τζι στη Νάρα, 760 - 765 μ.Χ., ξαναφτιάχτηκε το 16ο αι. και είναι το μεγαλύτερο ξύλινο κτίριο στον κόσμο.

48. «Το κάστρο του Λευκού Ερωδιού», στο Χιμέζι, 17ος μ.Χ. αι.

49. Παραδοσιακή ιαπωνική κατοικία.

4.7. Ιαπωνική τέχνη

Οι Κινέζοι μοναχοί, καλλιτέχνες και τεχνίτες κατά τον 6ο αιώνα μετέδωσαν το Βουδισμό, την τέχνη και τον πολιτισμό τους στους Ιάπωνες, οι οποίοι τα υιοθέτησαν και τα αφομοίωσαν. Τα βασικά χαρακτηριστικά της Ιαπωνικής πλέον τέχνης είναι η απλότητα και η καθαρότητα των περιγραμμάτων, η επικράτηση της οριζόντιας σύνθεσης, η αντίθεση φωτεινών και σκούρων επιφανειών και η ασυμμετρία.

Οι **ξύλινοι βουδιστικοί ναοί** με τις περίτεχνες στέγες κτίζονταν έξω από την πόλη. Τα **κάστρα** των ευγενών κτίζονταν επάνω σε υπερυψωμένες πέτρινες βάσεις και στο εσωτερικό τους είχαν συρτά χωρίσματα από χαρτί, επιτρέποντας έτσι στα δωμάτια να μεγαλώνουν ή να μικραίνουν. Το χαρακτηριστικό αυτό διατηρείται ακόμα στις γιαπωνέζικες **κατοικίες**, ενώ για τον ίδιο λόγο χρησιμοποιούνται τα **ζωγραφιστά παραβάν**.

50. Κορίν, «Ματσουσίμα», ζωγραφιστό παραβάν, 18ος μ.Χ. αι.

Εξω-ευρωπαϊκή τέχνη

Η παλαιότερη **ζωγραφική** γίνεται επάνω σε μετάξι και τα θέματά της αφηγούνται τη ζωή του Βούδα. Τον 9ο αιώνα διαμορφώνεται η κοσμική ζωγραφική, με θέματα από τη λογοτεχνία και γίνεται επάνω σε **κυλίνδρους από χαρτί**. Οι μορφές είναι σχηματοποιημένες, οι σκιές απουσιάζουν και τα χρώματα είναι ατμοσφαιρικά.

Η ιαπωνική αισθητική, μέσα από τα παραδοσιακά **χαρακτικά** της (Ουκίγιο-ε), τα **κεραμικά**, τις **λάκες**, τις **τέχνες ανθοδετικής και κηποτεχνίας** και το **θέατρο Νο**, άσκησε σημαντική επίδραση στη Δύση σε ποικίλους τομείς.

51. Ουταμάρο, «Πορτρέτο», 1800 μ.Χ.

Πώς αποδίδεται ο χώρος στις εικόνες 50,51,52;

52. Χοκουσάι, «Το μεγάλο κύμα στα ανοιχτά της Καναζάουα», 1829 μ.Χ., ξυλογραφία.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Να επιλέξετε και να δημιουργήσετε ένα από τα παρακάτω θέματα: α. Αφρικανική τέχνη: σχεδιασμός και κατασκευή μάσκας ή κούκλας, β. Προκολομβιανή τέχνη: σχεδιασμός και κατασκευή κοσμήματος, γ. Ισλαμική τέχνη: σχέδια και διακόσμηση επάνω σε πλακάκια, σχεδιασμός χαλιού, δ. Ινδουιστική τέχνη: εικονογράφηση μιας ιστορίας, ε. Κινεζική τέχνη: σχέδια και ζωγραφική επάνω σε πιάτο, καλλιγραφία με μελάνη, στ. Ιαπωνική τέχνη: σχέδια και ζωγραφική για παραβάν, ζωγραφική σε πανί.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Γεωγραφία: Σχέση γεωγραφικού χώρου και κλίματος με την αρχιτεκτονική

Θρησκευτικά: Οι θρησκείες του Ισλαμισμού, του Ινδουισμού, του Βουδισμού, του Ταοϊσμού και του Κομφουκιανισμού μέσα από τα έργα τέχνης

Λογοτεχνία: Εικονογράφηση - παραμύθια και ιστορίες των εξω-ευρωπαϊκών λαών

Μουσική: Η μουσική των εξω-ευρωπαϊκών λαών

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

τερακότα: ψημένος πηλός που χρησιμοποιείται για την κατασκευή γλυπτών και διακοσμητικών.

πορσελάνες: σκεύη από πηλό καλής ποιότητας που υαλώνεται και ψήνεται σε πολύ μεγάλη θερμοκρασία, οπότε δημιουργεί ένα σχεδόν διάφανο αποτέλεσμα (ανακάλυψη των Κινέζων, περίοδος Τάνγκ, 7ος - 10ος αι.)

Προτεινόμενη βιβλιογραφία - Ίντερνετ

- ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ: Από τον Τζιότο στην Αναγέννηση - 1ος τόμος, Από την Αναγέννηση στον Γκρέκο - 2ος τόμος, Από τον 17ο Αιώνα στον 19ο - 3ος τόμος, Από τον 19ο Αιώνα στον 20ό - 4ος τόμος, Εικοστός Αιώνας - 5ος τόμος, εκδ. Μέλισσα
- ΛΕΞΙΚΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ (4 τόμοι), εκδ. Μέλισσα
- ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΖΩΓΡΑΦΟΙ (3 τόμοι), εκδ. Μέλισσα
- Εικαστικό Πανόραμα, Εκδοτική Αθηνών
- Όλο το ζωγραφικό έργο του Γκόγια, μετάφ. Κ. Κουρεμένος, εκδ.Νίκος Βότσης, Αθήνα 1995
- Όλο το ζωγραφικό έργο του Ραφαήλ, μετάφ. Σ. Ξυγκάκη, εκδ.Νίκος Βότσης, Αθήνα 1995
- Όλο το ζωγραφικό έργο του Ρέμπραντ, μετάφ. Κ. Κουρεμένος, εκδ.Νίκος Βότσης, Αθήνα 1995
- Όλο το ζωγραφικό έργο του Γκρέκο, μετάφ. Σ. Ξυγκάκη, εκδ.Νίκος Βότσης, Αθήνα 1994
- Όλο το ζωγραφικό έργο του Σεζάν, μετάφ. Σ. Ξυγκάκη, εκδ.Νίκος Βότσης, Αθήνα 1994
- Όλο το ζωγραφικό έργο του Τζιότο, μετάφ. Τζ. Τσιακίρη, εκδ.Νίκος Βότσης, Αθήνα 1994
- Σειρά «Ανακαλύπτω την τέχνη» (Ζωγραφική, Γλυπτική, Σύνθεση, Χρώμα, Ακουαρέλα, Προοπτική, Αναγέννηση, Εμπρεσιονισμός, Μεταεμπρεσιονισμός), εκδ. Δελιθανάσης-Ερευνητής, Αθήνα 1994
- Σειρές με Μονογραφίες Καλλιτεχνών, εκδ. Taschen
- Σειρές με τα Μεγάλα Μουσεία, εκδ. διαφόρων εφημερίδων
- Κατάλογοι όλων των Μουσείων (Εθνική Πινακοθήκη, Αρχαιολογικό, Βυζαντινό, Μπενάκη, Ίδρυμα Γουλανδρή κ.ά.)
- Jacques Ninio, «Η επιστήμη των ψευδαισθήσεων», εκδ. Κάτοπτρο, Αθήνα 2000
- Νάιτζελ Σπάιβυ, «Αρχαιοελληνική τέχνη», εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 1999
- Τζών Λόουντεν, «Πρώιμη Χριστιανική & Βυζαντινή τέχνη», εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 1999
- Τζέφρι Τσιπς Σμιθ, «Η Αναγέννηση στη Βόρεια Ευρώπη», εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2004
- Ντέιβιντ Μπλέιντ Μπράουν, «Ρομαντισμός», εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2004
- Νηλ Κοξ, «Κυβισμός», εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2003
- Αναστασία Κοντογιώργη, «Η Σκηνογραφία του Ελληνικού Θεάτρου 1930-1960», εκδ. Επιστημονικών Βιβλίων και Περιοδικών, Θεσσαλονίκη 2000
- Διονύσης Φωτόπουλος, «Ενδυματολογία στο Εθνικό Θέατρο», εκδ. Εμπορικής Τράπεζας, Αθήνα 1986
- «Αριστουργήματα του Ουκίγιο-ε από τη Συλλογή Σάιτο», εκδ. Ιδρύματος Γουλανδρή, σε συνεργασία με την Εθνική Πινακοθήκη, 1981

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Το σχέδιο και το χρώμα

Παλαιολιθική τέχνη <http://www.bradshawfoundation.com/>

Σχέδιο http://en.wikipedia.org/wiki/Sketch_%28drawing%29

και <http://www.zenvironments.com/illustration.html>

και <http://mwmgraphics.com/>

Γεωμετρικά σχήματα, «Γεωμετρική τέχνη» <http://geometricarts.googlepages.com/>

και <http://www.waldheims.net/files/index.html>

«Ιερή γεωμετρία» http://www.spiraloflight.com/ls_sacred.html

The Geometry code <http://www.geometrycode.com/sg/index.shtml>

Τα υλικά χρώματα <http://webexhibits.org/pigments/intro/>

Υδατοχρώματα <http://www.handprint.com/HP/WCL/water.html>

Οπτική αντίληψη - ψευδαισθήσεις <http://faculty.washington.edu/chudler/chvision.html>

και <http://www.michaelbach.de/ot/index.html>

και <http://www.ilusionario.es/#catalogo>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Το χαρτί και οι τεχνικές του

Χάρτινες κατασκευές <http://www.kidsexpo.gr/pages/school/crafting.htm>

Χαρταετοί <http://www.chinakiteonline.com>

Paper cuts <http://www.einabems.com/Papercuts.htm>

και <http://www.chinaartworld.com.cn/index.php>

και <http://www.seu.edu.cn/art/english/enga4.htm#art128>

Origami <http://www.origami.as/home.html>

και <http://www.paperfolding.com/>

(Oriland) <http://www.oriland.com/index.asp>

(Wholemovement) <http://wholemovement.com/index.html>

Παπιέ μασέ <http://www.papiermache.co.uk/exec/cms-links/>

Links για κατασκευές Παπιέ μασέ <http://www.artfarm.com/papier.html#ring>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Το ψηφιδωτό και η γλυπτική με το ξύλο

Ψηφιδωτά στα ελληνικά <http://www.greekmosaics.com/defaultgr.htm>

Mosaic art source <http://mosaicartsource.wordpress.com/>

και <http://www.thejoyofshards.co.uk/history/index.shtml>

Mosaic atlas <http://www.mosaicatlas.com/>

Ancient mosaics http://www.classicalmosaics.com/photo_album.htm

Οι Θησαυροί του Αγίου Όρους http://www.hri.org/MPA/gr/other/Agio_Oros/index.html

Λαογραφική συλλογή του Πανεπιστημίου Θράκης

<http://alex.eled.duth.gr/DUTH/Laografiki/index2.htm>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Διακόσμηση εσωτερικών χώρων - Σκηνικά

Τα χρώματα <http://www.colormatters.com/>

και <http://www.colorcube.com/sitemap.htm>

Αρχαίο ελληνικό θέατρο <http://www.didaskalia.net/studyarea/greekstagecraft.html>

Αρχαία θέατρα <http://www.whitman.edu/theatre/theatretour/home.htm>

και <http://www.kvl.cch.kcl.ac.uk/THEATRON/>

Ιστορία του θεάτρου <http://www.win.net/%7Ekudzu/history.html>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Η υφή**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Ο όγκος και ο χώρος**

Κατασκευή προοπτικού σχεδίου <http://www.olejarz.com/arted/perspective/index.html>

και <http://studiochalkboard.evansville.edu/index.html>
 Perspective and comics <http://www.scottmcdaniel.net/drawing/perspective/perspective.html>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 Ανάλυση και σύνθεση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 Αλληγορικά και συμβολικά έργα

Συμβολισμός των χρωμάτων <http://www.three-musketeers.net/mike/colors.html>

«Color Chart» έκθεση στη MOMA <http://www.moma.org/exhibitions/2008/colorchart/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 Βυζαντινή τέχνη

Βυζαντινή τέχνη στα ελληνικά <http://users.ach.sch.gr/akalant/net1/index.htm>

The Glory of Byzantium <http://www.metmuseum.org/explore/Byzantium/byzhome.html>

Χριστιανική τέχνη <http://www.ou.edu/class/ahi4263/frameset.html>

Αγιογραφία στα ελληνικά http://www.psathades.gr/alex/agiografia/peri_eikonon/index.htm

Ελληνικό Ινστιτούτο Βενετίας στα ελληνικά <http://www.xanthi.ilsp.gr/EIB/gr/default.asp>

Η Αγία Σοφία στα ελληνικά <http://www.cmkon.org/AgiaSofia.htm>

Αγία Σοφία - εικόνες <http://sfrang.com/historia/graphics/site2/agsof.htm>

Hagia Sofia <http://www.byzantium1200.com/hagia.html>

Mosaics of Hagia Sofia

<http://mosaicartsource.wordpress.com/category/mosaic/mosaic-resources/mosaic-travel/hagia-sophia/>

Basilica of San Vitale – Paradoxplace

<http://www.paradoxplace.com/Perspectives/Venice%20&%20N%20Italy/Ravenna/San%20Vitale.htm>

Basilica of Sant' Apollinare in Classe – Paradoxplace

<http://www.paradoxplace.com/Perspectives/Venice%20&%20N%20Italy/Ravenna/San%20Apollinare%20in%20Classe.htm>

Βυζαντινή ναοδομία <http://www.e-yliko.gr/htmls/Fyyl/Istoria/fiiconbyzna6.aspx>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 Εξω-ευρωπαϊκή τέχνη

Για όλες τις τέχνες από το Μετροπόλιταν

Μουσείο: <http://www.metmuseum.org/toah/intro/atr/11sm.htm>

Αρχιτεκτονική σε όλη την Ασία: <http://www.orientalarchitecture.com/>

Αφρικανική τέχνη: http://en.wikipedia.org/wiki/African_art

<http://witcombe.sbc.edu/ARTHafrica.html>

<http://www.artlex.com/ArtLex/a/african.html>

<http://www.arttribal.com/>

<http://icom.museum/africom/africa1m.htm>

<http://www.africanrockart.org/gallery/>

<http://www.lib.virginia.edu/clemons/RMC/exhib/93.ray.aa/African.html>

<http://www.zyama.com/>

<http://hum.lss.wisc.edu/hjdrewal/materials.html>

Προκολομβιανή τέχνη: http://en.wikipedia.org/wiki/PreColombian_civilizations

<http://witcombe.sbc.edu/ARTHamericas.html>

<http://www.artlex.com/ArtLex/p/precolumbian.html>

<http://www.sacred-destinations.com/mexico/mexico-ancient-ruins.htm>

<http://www.art-online.com/category.aspx?id=1034&level=1>

<http://www.mnsu.edu/emuseum/prehistory/latinamerica/meso/mesotable.html>

Ισλαμική τέχνη: http://en.wikipedia.org/wiki/Islamic_art

<http://witcombe.sbc.edu/ARTHislamic.html>
<http://www.artlex.com/ArtLex/ij/islamic.html>
<http://www.muslimheritage.com/timeline/default.cfm>
http://www.vam.ac.uk/vastatic/microsites/1342_islamic_middle_east/index.php?id=1000
<http://www.discoverislamicart.org/exhibitions/ISL/>
 Ινδουιστική τέχνη: http://en.wikipedia.org/wiki/Art_of_India
<http://witcombe.sbc.edu/ARTHindia.html>
<http://www.artlex.com/ArtLex/h/hindu.html>
<http://www.kamat.com/kalranga/hindu/>
<http://www.kamat.com/kalranga/art/timeline.htm>
http://www.hinduwisdom.info/Hindu_Art.htm
 Κινεζική τέχνη: http://en.wikipedia.org/wiki/Chinese_art
<http://witcombe.sbc.edu/ARTHchina.html>
<http://www.artlex.com/ArtLex/c/chinese.html>
<http://www.shanghaimuseum.net/en/index.asp>
<http://www.chinamuseums.com/>
<http://www.chinapage.com/china.html>
http://www.chinaculture.org/gb/en_sitemap/node_500.htm
 Ιαπωνική τέχνη: http://en.wikipedia.org/wiki/Japanese_art
<http://witcombe.sbc.edu/ARTHjapan.html>
<http://www.artlex.com/ArtLex/ij/japanese.html>
<http://www.tnm.jp/en/gallery/index.html>
<http://www.tnm.go.jp/en/gallery/region/japan.html>
<http://www.japaneseprints.net/gallery.cfm>
<http://www.ukiyo-e.se/edonoiki.html>

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Εγκυκλοπαίδεια τέχνης στα ελληνικά και σε άλλες γλώσσες <http://el.wikipedia.org/wiki> (αναζήτηση)

Υπουργείο Πολιτισμού – θέματα τέχνης στα ελληνικά <http://www.culture.gr/war/index.jsp>

Έλληνες καλλιτέχνες στα ελληνικά <http://www.eikastikon.gr/zografiki/index.html>

Έλληνες και ξένοι ζωγράφοι στα ελληνικά <http://www.peri-grafis.com/index.php>

Μαθήματα Ιστορίας – Π.Χαλούλος στα ελληνικά <http://users.ach.sch.gr/pchaloul/>

Αναγέννηση – ζωγραφική με παραδείγματα στα ελληνικά

http://www.de.sch.gr/~astavrid/senaria/senario_anagennisi_istoria/renaissance_perspective.ppt#5

Ιστορία της ζωγραφικής με παραδείγματα από ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ ΤΕΙ Αθήνας στα ελληνικά

<http://sfrang.com/selides/art/Dam/damanaki.htm>

Ξένοι ζωγράφοι από ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ ΤΕΙ Αθήνας στα ελληνικά

<http://sfrang.com/selides/art/nongreek/art3.htm>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ – ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΟΜΝΗΝΟΥ στα ελληνικά

<http://users.att.sch.gr/ikomninou/greek%20art%20and%20culture.htm>

Archive - Μελέτες, δοκίμια, πηγές για Ιστορία της τέχνης στα ελληνικά <http://www.archive.gr/index.php>

Το Εικονικό Σχολείο – Ανθογαλίδου Θεοπούλα στα ελληνικά

http://web.auth.gr/virtualschool/1.3/Index1_3.html
Russian Avantgard <http://www.a-art.com/avantgarde/avind.html>
A world history of art <http://www.all-art.org/contents.html>
Art History resources on the Web <http://witcombe.sbc.edu/ARTHLinks.html>
Αναγέννηση <http://library.thinkquest.org/21960/tqs100.htm>
The Art History Archive 18ος-21ος αιώνας <http://www.arthistoryarchive.com/arthistory/>
WEB GALLERY OF ART 1200-1900 <http://www.wga.hu/>
Virtual museum of art http://www.tigtail.org/TIG/S_View/TVM/E/Efp.html#map
Artists by Movement - Artcyclopedia <http://www.artcyclopedia.com/history/index.html>
Artlex Art Dictionary <http://www.artlex.com/>
Τέχνη του 20ού αιώνα http://instruct.westvalley.edu/grisham/1d_categories.html
La mayor pinacoteca virtual <http://pintura.aut.org/>
Gallery of Art <http://www.galleryofart.us/>
Λίστα των μουσείων ανά χώρα http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_museums

Ευχαριστούμε τους παρακάτω εκδοτικούς οίκους των οποίων το φωτογραφικό υλικό χρησιμοποιήσαμε σε αυτό το βιβλίο.

Arthur K. Wheelock, JR, Jan Vermeer, Harry N. Abrams, Inc., Publishers, 1988./ Carsten –Peter Warncke & Ingo F. Walther, Pablo Picasso 1881-1973, Benedikt Taschen, 1992./Carsten –Peter Warncke, De Stil 1917-1931, Benedikt Taschen, 1991./Duane and Sarah Preble, Artforms, Third Edition, 1985./Gilles Lambert, Caravaggio, Taschen, 2000./Gilles Néret, Edouard Manet, Taschen, 2003./Gilles Néret, Henri Matisse, Taschen, 1999./Hans L.C. Jaffe, Piet Mondrian, Harry N. Abrams, Inc, Publishers, 1985./Ingo F. Walther- Rainer Metzger, Van Gogh I II, Benedikt Taschen Verlag, 1992./J./Jacob Baal –Teshuva, Alexander Calder, Taschen, 2002./Jean Clay, Modern Art, The Vendome Press, 1978./John Berger, Albrecht Durer, Taschen, 2002./John Rewald, Cezanne, Thames and Hudson, 1986./Kazimir Malevich 1878-1935, κατάλ. 1988./ Sam Smiles, J.M.W. Turner, Tate Publishing, 2000./Susanna Partsch, Paul Klee, Taschen, 2003./Walten Erben, Joan Miró, Benedikt Taschen Verlag, 1988./ E. H. Gombrich, Το Χρονικό της Τέχνης, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1998./ Άλκης Χαραλαμπίδης, Η Τέχνη του Εικοστού Αιώνα, τόμ. I-II-III, University Studio Press, 1995./ Ανακαλύπτω την Τέχνη, Δεληθανάσης – Ερευνητής, 1994./Αναστασία Κοντογιώργη, Η Σκηνογραφία του Ελληνικού θεάτρου 1930-60, University Studio Press, 2000./ Ανθή Βαλσαμάκη, Αγιογραφίες, Εργάνη, 2001./ Δημήτρης Δεληγιάννης, Μπουζιάνης, Αδάμ, 1996./Διονύσης Φωτόπουλος, Ενδυματολογία στο Ελληνικό Θέατρο, Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1986./Εγκυκλοπαίδεια της Τέχνης, Φυτράκης, 1964./ Ελληνική Τέχνη, τόμ. 15, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε. 1994./ Ηλίας Δεκουλάκος, Μάνη, κατάλ. Stayros Mihalaris, 1992./Ιστορία της Τέχνης, 5 τόμοι, Βιβλιόραμα, 1990./Λεξικό Ελλήνων Καλλιτεχνών, Μέλισσα, 1997./Μακεδονία, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε. 1992./ Μονογραφίες ξένων καλλιτεχνών και κινήματα της σειράς των εκδόσεων Taschen-Γνώση /Νάιτζελ Σπάιβυ, Αρχαιοελληνική τέχνη, Καστανιώτη, 1999./Νηλ Κοζ, Κυβισμός, Καστανιώτη, 2003./Ντέιβιντ Μπλεϊντ Μπράουν, Ρομαντισμός, Καστανιώτη, 2004./Οι Μεγάλοι Ζωγράφοι, Μέλισσα, 1977./Τα Μεγάλα Μουσεία του Κόσμου, Mondadori–Φυτράκης, 1968./Τζέφρι Τσιπς Σμιθ, Η Αναγέννηση στη Βόρεια Ευρώπη, Καστανιώτη, 2005./Τζων Λόουντεν, Πρώιμη Χριστιανική & Βυζαντινή τέχνη, Καστανιώτη, 1999./Χιού Χόνορ- Τζον Φλέμινγκ, Ιστορία της Τέχνης, 4 τόμοι, Υποδομή, 1991.

Με απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν βιβλιόσημο προς απόδειξη της γνησιότητάς τους. Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δε φέρει βιβλιόσημο θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946, 108, Α').

ΒΙΒΛΙΟΣΗΜΟ

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.